

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної
діяльності**

МАТЕРІАЛИ

**X Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених
присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та менеджменту
соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету Ушинського**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 22-23 квітня 2022 року)

Одеса -2022

«Освіта та соціалізація особистості»

22-23 квітня 2022 року

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

А. В. Красножон – ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор історичних наук, професор.

Заступники голови:

Копусь Ольга Антонівна – перший проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор педагогічних наук, професор.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор політичних наук, професор.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Лісеєнко Олена Василівна – доктор соціологічних наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності, завідувач історико-філософського відділення Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Петінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Атаманюк Зоя Миколаївна – доктор філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

1. Арон Р. Лекции по философии истории. Курс лекций в Коллеж де Франс. Москва: ЛИБРОКОМ, 2010. 336 с.
2. Ионин Л. Г. Социология культуры. Москва: Изд. дом ГУ ВШЭ, 2004. 427 с.
3. Костина А. В. Массовая культура как феномен постиндустриального общества. Москва: КомКнига, 2006. 350 с.
4. Савельев А. Политическая мифология. URL: <http://savelev.ru/books/content/?b=4>
5. Чернявская Ю. В. Народная культура и национальные традиции. Минск: Беларусь, 2000. 199 с.
6. Чучин-Русов А. Книга эпохи новой архаики. Общество и книга: от Гутенберга до Интернета. Москва: Традиция, 2000. С. 169–184.
7. Hogan T. Globalization: Experiences and Explanations. Social Self and Global Culture. Eds. P. Beilharz, T. Hogan. Oxford: Oxford Univ. Press, 2002. P. 275–291.
8. Li V. The Neo-Primitivist Turn: Critical reflections on Alterity, Culture and Modernity. Toronto, Buffalo, London: Univ. of Toronto Press Inc., 2006. 437 p.

Самчук Лариса Сергіївна – кандидат філософських наук, викладач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

ВИЩА ОСВІТА ЯК ПРОЄКТ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Для сучасного українського суспільства вища освіта визначається фундаментом особистісного розвитку, пріоритетною галуззю державної політики, тому не випадковим є інтерес учених до дослідження різних аспектів функціонування вищої освіти. З точки зору соціокультурного проектування, вищу освіту теж можемо розглядати як проєкт, спрямований на формування світогляду особистості, озброєння її знаннями, виховання патріота та громадянина своєї держави. А оскільки ці стратегічні завдання є внеском у майбутнє, то від їх виконання залежатиме майбутнє народу та культури.

Як слушно зауважують науковці Н. Івановська, В. Шульгіна, О. Яковлев, соціокультурне проектування – це органічний синтез культурного та соціального аспектів людського буття, спрямований на розвиток соціуму на засадах інноваційних технологій зі збереженням особливостей національного менталітету та архетипів культури нації. Воно містить у собі інноваційну та дослідницьку діяльність [1, с.8]. Конкретизуючи ці види діяльності, зазначимо, що інноваційна діяльність полягає у впровадженні соціокультурних проєктів у сучасному українському суспільстві, а дослідницька – у реалізації концепції проектування як технології, механізму. На думку І. Петрової, проєкт

тлумачиться як сукупність взаємозалежних заходів, спрямованих на досягнення поставленої мети при обмежених часових, бюджетних, кадрових та інших ресурсах [2, с. 12].

В межах теорії проєктування визначаємо, що вища освіта є проєктом соціокультурного розвитку сучасного українського суспільства, бо для неї як для проєкту характерні наступні ознаки:

- цілеспрямованість: у широкому сенсі – функціонування системи вищої освіти направлене на інноваційний розвиток країни, самореалізацію особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях. У вузькому сенсі – це спрямованість на оволодіння конкретною особистістю знаннями, уміннями, навичками, набуття поглядів, цінностей, інших особистих якостей, які визначаються в рамках кожної конкретної освітньої програми як програмні результати навчання.

- цілісність – забезпечується завдяки функціонуванню освітнього середовища, або, згідно з теорією соціокультурного проєктування – поля життєдіяльності, яке не просто надає можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії кожного здобувача, але й передбачає заохочення студентів до участі в соціокультурних проєктах, програмах академічної мобільності, в тому числі міжнародної. Це сприяє розвитку культурного потенціалу нашої держави, зростанню її позитивного іміджу на міжнародній арені: до наших закладів вищої освіти вступають на навчання іноземні громадяни, зокрема, на освітні програми спеціальностей галузі знань 02 Культура і мистецтво – 024 Хореографія, 025 Музичне мистецтво, 028 Менеджмент соціокультурної діяльності.

- обмеженість у часовому просторі – ця ознака зафіксована у кожній конкретній освітній програмі за кожним освітнім рівнем.

- інноваційність – вища освіта як проєкт соціокультурного розвитку сучасного українського суспільства постійно вдосконалюється, завдяки розробкам учених з актуальних питань, упровадженню технологій дистанційного навчання, реалізації студентоцентрованого навчання. Приміром, в Університеті Ушинського успішно функціонує система дистанційного навчання на базі платформи Microsoft Office 365 (Teams). Інноваційність сучасної вищої освіти зумовлена об'єктивними причинами еволюційного розвитку соціуму.

- адаптованість до зовнішніх умов – навіть в умовах пандемії коронавірусу, в умовах збройної військової агресії, розпочатої росією, вища освіта продовжує своє функціонування – українські ЗВО було переміщено з тимчасово окупованих територій, розпочато освітній процес у дистанційній формі, науково-педагогічні працівники та здобувачі демонструють власну активну громадську позицію, взаємну повагу, партнерство. З цього випливає ще один важливий аспект – для реалізації проєкту важливою є техніка комунікації та здатність застосовувати партнерські технології. Середовище проєкту, його учасники, члени проєктної команди, зацікавлені особи породжують величезну кількість взаємозв'язків та інформаційних потоків.

Отже, вища освіта сьогодні – це глобальний соціокультурний проєкт розвитку сучасного українського суспільства, стратегічними завданнями якого є формування особистості, яка засвоює соціокультурні норми поведінки, що мають культурно-історичне значення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Івановська Н. В., Шульгіна В. Д., Яковлев О. В. Соціокультурне проектування в мистецтві: теорія та практика : підручник. Київ : Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2018. 196 с.

2. Петрова І. В. Проектування в соціально-культурній сфері : навчальний посібник. Київ : Вид-во КНУКіМ, 2007. 372 с.

Семанчук Анна Сергіївна – студентка I року навчання за другим (магістерським) рівнем ОПП Філософія соціально-гуманітарного факультету ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,

Науковий керівник – **Самчук Лариса Сергіївна**, кандидат філософських наук, викладач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ОСОБИСТОСТІ ЯК ПРОЄКТ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Сучасне суспільство активно зазнає змін і розвитку соціальних і культурних систем. Ми переходимо з одного стану в інший під впливом зміни системи цінностей. Саме цей перехід, опанування та адаптація до нового є соціокультурним розвитком суспільства. Зміни, яких зазнає суспільство в цей момент, торкаються різноманітних сфер життя, і одним із найважливіших завдань проєкту соціокультурного розвитку суспільства є формування здорового способу життя (ЗСЖ) особистості.

Суттєву роль у формуванні здорового способу життя та профілактики хвороб відіграють громадські організації. Активне, впливове і розвинене громадянське суспільство є важливим елементом будь-якої демократичної держави та відіграє одну з ключових ролей у впровадженні нагальних суспільних змін і належного урядування, в управлінні державними справами та вирішенні питань місцевого значення, розробці й реалізації ефективної державної політики у різних сферах, утвердженні відповідальної перед людиною правової держави, розв'язанні політичних, соціально-економічних і гуманітарних проблем [4, с. 48].